

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 88 kor. — fill.

Fél évre — 44 „ — „

Negyedévre 22 „ — „

Egy óra — 7 „ 80 „

Egyes szám ára: Budapes-
ten, vidéken és a pályá-
udvarokon 30 fillér.

PESTI NAPLÓ

SZERKESZTŐSÉG,**KIADÓHIVATAL:**

Budapest, Rákóczi-ut 18.

TELEFON: József 62—30,

62—31, 62—32, 62—33,

62—34. Nyomda: 54—39.

Felelős szerkesztő:

József 62—36.

Igazgatóság: József 62—35.

Elengedték a hadbavonultak házbértartozását

A Forradalmi Kormányzótanács LIX. számú rendelete

A Forradalmi Kormányzótanács a lakóházak köztulajdonba vételével a jövőre nézve egy csapással véget vetett annak a kizsákmányolásnak, amelynek a dolgozók milliói a házbéruzsorások részéről eddig ki voltak téve. A Tanácsköztársaság azonban azt sem engedheti meg, hogy a világháboru alatt felgyülemlett nyomasztó lakbértartozások továbbra is terheljék a hadviselt proletárokat. Ezért a Forradalmi Kormányzótanács LIX. szám alatt a következő nagyszabású rendeletet adta ki:

A Tanácsköztársaság kötelességének tartja, hogy a hadból visszatérteket és az általuk eltartott hozzátartozóikat felmentse a világháboru alatt fől szaporodó azon házbérhátralékok alól, amelyek megfizetésére nekik a régi rend halasztást adott.

A Tanácsköztársaság ezért a hadviselteknek és említett hozzátartozóiknak végleg elengedi mind azokat a házbértartozásokat, amelyekkel a hadbavonulás ideje alatt hátralékban maradtak, még pedig tekintet nélkül arra, hogy a ház köztulajdonba vétetett, vagy sem.

Minden egyéb házbérhátralék, amelyet a köztulajdonba vett házak lakói e rendelet életbelépéséig még ki nem fizettek, az államot illeti meg. Ezeket a házbérhátralékokat épp úgy, mint a folyó házbéreket, a házbizalmi férfiak szedik be.

Megalakult a budapesti központi tanács

Kun Béla a tanácsrendszerről és az osztályharcról

Az Ujváros háza tanácstermében ma délután hat órakor tartotta első ülését a budapesti központi munkás- és katonatanács. Benső tartalmában imponáló és külsőségeiben is rendkívül érdekes volt ez a gyülekezet, amely a főváros proletártömegeinek képviselőiben először ült össze tanácskozássra. Csupa kemény erő és az erőknél nagyszerű harmóniája jellemezte az ülést, amelynek résztvevői teljesen megtöltötték a más hangokhoz, más célokhoz és akaratokhoz szokott terem. Weltner Jakab ünnepies stílusú megnyitója után Kun Béla monumentális beszéde következett a tanácsrendszerről és az osztályharcról, amelyből kicsúcsosodott az erős és bizakodó kívánság, hogy ez a testület a cselekvést jelentse. Dolgozni és dolgozni — ezt a jelszót öntötte a lelkekbe, és a kívánsága úgy hatott, mint a parancs, amelyet boldog örömmel fogad meg mindenki, aki az új világ munkájához eljegyezte magát. Erős fényvel világított rá a csődbe jutott parlamentre, amely még a burzsoá érdekek számára sem jelentett védelmet. Beszélt azután a jövő feladatairól, az erőről, amely a proletártömegekben él s amely egyedüli élettereje a ma megalakult szovjetnek. Landler Jenő belügyi népbiztos a munkás- és katonatanács feladatairól tartott nagyon tanulságos előadást, kijelölve a jövő munkájának útjait. A többi felszólaló között különösen érdekes volt a svájci ifjúságok szövetségének szónokája és a tüzzel beszélő orosz testvérünké, aki repülőgépen jött Kievből Budapestre. Az ünnepi mozzanatok után a szovjet nyomban megkezdte a munkát: több javaslatot és indítványt tárgyalt le kevés szóval, de annál több céltudatossággal.

A nevezetes gyűlésről a következő tudósítás számol be:

A megnyitás

Büchler József párttitkár javaslatára Weltner Jakab elvtársat választották meg ideiglenes elnöké, aki megnyitóbeszédében rámutatott arra, hogy a budapesti központi munkás- és katonatanács példája lesz irányadó az egész országban. Ahogyan önök tudják — ugymond — ezt a nagy várost vezetni, amelyben az egész ország kulturális élete összpontosítva van, ahogy önök tudják intézni annak a nagy tömeg embernek a sorsát, amely ebben a városban él, ennek a példának a nyomán fognak majd a vidéki városok is eljárni. Ennek a felelősségnek a tudatában kell lenniök minden intézkedésükben.

Ezután Marcu Valérián szólalt fel, aki német nyelven a svájci Jugendverband üdvözlését tolmácsolta. A győztes országok proletariátusa — így szólott — le van győzve, a legyőzött országok proletariátusa győztes lett. (Élénk tetszés.) Az egész világon forradalmi mozgalmak vannak s az önök példája Amerikában és Európában a lelkesedés viharát váltotta ki, amelylyel szemben Clemenceau és a többi diktátor tehetetlenül áll. Mindenekellett üdvözljük a ti vörös hadseregeteket, mindenek-

főltt örülünk mindenkinek, aki a Vörös Hadseregbe lép. Mi tudjuk, hogy a proletariátus, ha kell, jogait erejével is ki tudja vinni. Eljen a nemzetközi világforradalom! Eljen Moszkva! Eljen Budapest! (Hosszantartó élénk helyeslés és taps.)

Ezután Kun Béla indítványára az eredeti napirend megváltoztatásával az intézőbizottság megválasztására tértek át. A szavazólapok beadása után Weltner Jakab elnök jelentette, hogy a szavazáshoz többen kértek szót. A többség kimondta, hogy a lezárt szavazáshoz nem enged szót. Az elnök megnyugtatta a felszólalni kívánókat, hogy a kerületek érdekeit esetleg ért sérelmek reparálására van még mód, amennyiben a kerületek még harminc küldöttet fognak küldeni.

Kun Béla beszéde

Kun Béla külügyi népbiztos tartott ezután előadást „A tanácsrendszer és az osztályharc” címen. A mi sorainkban — mondotta — nem ismerek kétféle érdeket. Itt csak egyféle érdek van: a proletariátus osztályérdeke. Amikor a proletariátusa a maga akaratát nyilvánítja, tévedhet, a proletariátus tévedett már nem egyszer akkor, amikor lecsuszott az osztályharc alapjáról ebben vagy egy másik országban; holtbizonyos azonban, hogy a proletariátus tűzön-vízen és minden poklonon keresztül meg fogja találni a helyes utat.

(Az osztályharc nem szűnt meg)

Kérdés, hogy elértük-e mindazt eddig, amit a proletariátus osztályérdeke megkövetel? Nem. Az osztályharc nem szűnt meg és nem szűnhet meg. Az osztályharc nem szűnhet meg mindaddig, amíg osztályok vannak. A burzsoázia még él, mint osztály és ha nem is akarjuk egyénekenként kiirtani, kétségtelen, hogy a burzsoa osztályt minden erővel meg kell semmisíteni, mert, amíg a burzsoa osztály él, addig van proletár osztály is, már pedig mi egy osztálymentes társadalomra törekszünk. A proletariátus nem békülhet ki mindaddig, amíg egyáltalában léteznek osztályok, amíg nem szűnnek meg örökre az osztálykülönbségek. Ne hagyjuk magunkat semmiféle szentimentalizmus által félrevezeteni. Nem hiszem, hogy a magyarországi burzsoázia máról-holnapra olyan szervezetet teremthetne, amely ellenforradalmi szempontból veszélyes lehetne. Nem hiszem, nemcsak azért, mert ez a burzsoázia példátlanul gyáva, hanem azért sem, mert a mi proletariátusunk példátlanul erős.

(Dolgozni, cselekedni!)

A munkástanács a proletariátus első igazi osztályképviselete. Ostobaság volna lekicsinyelni a pártok vagy a szakszervezetek szerepét nemcsak a múlt, de a jövőre vonatkozólag is. Aki ismeri a proletár-társadalom konstrukcióját, aki beelátja a jövőbe, azt látja, hogy a szakszervezeteknek és a munkáspártoknak milyen óriási jelentősége lesz ezentúl is. De mégis az első a proletariátus teljes egészét magában foglaló osztályképviselet, a munkások, katonák és földművelészek kiküldöttein tanácsa. (Ugy van! Ugy van!) Ennek a tanácsnak hármas a feladata. A munkástanács dolgozó testület lesz. (Ugy van!) Itt lehetnek eltérő vélemények, azonban az eltérő vélemény nem abban

kell, hogy nyilvánuljon, hogy itt egymást egyen-
beszéljük, hanem hogy minél kevesebbet beszélve,
minél többet cselekedjünk. (Élénk helyeslés és taps.)

(Egy új bürokrácia ellen)

A proletáriátus forradalmi teremtő ereje az,
amely létrehozta a munkástanácsokat és az a for-
radalmi teremtő erő az, amely működni fog benne,
hogy megvalósítja a proletáriátus nagy ideál-
jait.

Ez a forradalmi teremtő erő azonban nemcsak
bennünk működik, nemcsak azokban, akik a pro-
letáriátus kiküldöttjei vagyunk, hanem elsősorban
magunkban a tömegekben. A munkástanácsok
rendszerének az az értelme, hogy a burzsoá állam
bürokráciáját megszüntetjük és helyébe egy, a né-
pesség egészétől nem különvált, hanem a népesség
egészével, tehát a dolgozók, a proletáriátus egészével
teljes mértékben szorosan összefüggő főhatalmat,
államhatalmat létesítünk. Ez a szoros összefüggés
azonban az első feltétele annak, hogy ne alakuljon
ki egy bürokrácia. Ha valaki tisztában van azzal,
hogy az ő akarata az ő akarata és nem a tömegé,
akkor nem léphet fel olyan módon, mint ahogy
például fellépett a IX. kerületi munkástanács,
amely a Közvágóhidról — a IX. kerület területén
lévén — azt gondolta, hogy a Közvágóhid a IX. ke-
rületé és ott intézkedett is.

Legyünk mindig őszinték, mert az ilyen őszin-
teség alapja annak, hogy tisztázzuk a nézeteket.
A munkástanács nem a párt, a párt nem a mun-
kástanács, ellenben valamennyien itt ma szocia-
listák vagyunk, akik nevezhetjük magunkat épp
oly joggal kommunistáknak, (Hosszantartó zajos
taps.), valamennyien kivétel nélkül, mert ugye
ludjuk, hogy a harmadik internacionale akarat-
nyilvánításához képest fel fogjuk venni ezt a párt-
elnevezést. (Élénk taps.)

(Miért nem kell a parlament?)

Eltársaim! Kijelentem azt, hogy nincs rá
hatalom, ami engem a magam álláspontjától el-
térítsen, kivéve egy meggyőzés, ha belátom, hogy
a marxizmus nem igaz. Én nem vagyok elvileg
antiparlamentista és belátom azt, hogy annakidején
volt értelme, szükségszerű volt a parlamenti mód-
szernak is a felhasználása. Ma azonban miért lett
akadálya, végleges akadálya a parlamentarizmus
a proletáriátus felszabadításának? Miért kellett fel-
rugni a parlamentarizmust és helyére a proletá-
riátus osztályképviseletét, a munkásság és a föld-
műves szegények tanácsának szervezetét fel-
építeni? Azért, elvtársaim, mert ami nem volt
igaz annak idején, amikor megcsinálták a németek
a göthai programot, hogy a burzsoázia egy
egységes, reakciós tömeg, igaz lett az imperialista
fejlődés során. Tehát szemben állott egy egységes
reakciós tömeg a munkásosztállyal, egy másik
egységes forradalmi tömeggel. Mi volt ennek a
következménye? Teljesen kilátástalanná vált min-
den rábeszélés, minden parlamenti vita, nem lehetett
kiszakítani a burzsoáziából egyes részeket az-
zal céllal, hogy a burzsoáziának egymás közötti
ellentéteit felhasználhassuk arra, hogy bizonyos
eredményeket érjünk el a proletáriátus javára.

(Először proletárok vagyunk)

Azt kívánom most, amikor a pártvezetőség
névében üdvözlöm önöket, hogy ez a budapesti
munkástanács, amelyben a magyarországi szo-
cialista pártnak tagjai ülnek benn, egytől-egyig
dolgozó és ne egy fecsegő testület legyen, mert a
proletáriátus osztályharcában, a proletáriátus építő
munkájában csak egy lehet, ami eredményre ve-
zethet: a ölog, a munka. Nem a magyaroknak
munkája és nemcsak a magyaroknak érdekében,
mert mi nem először vagyunk magyarok, hanem
először proletárok vagyunk! (Élénk helyeslés és
taps.) Ez a munka a nemzetközi proletáriátus ér-
dekében kifejtett munka legyen. S elvtársaim,
amint kezdtem az előbbi ülésen, úgy most végzem
azzal, hogy a nemzetközi proletárforradalom ér-
dekében dolgozzunk! Éljen a nemzetközi proletár-
forradalom! (Hosszantartó élénk éljenzés és taps.)

Landler Jenő előadása

Landler Jenő belügyi népbiztos a munkástanácsok feladatairól tartott előadást.

Ami eddig történt, az a legkövetesebb igazolása a tudományos marxizmusnak és a kommunista tanoknak. Felesleges sokat beszélni a Munkástanács feladatairól. A budapesti központi Munkástanács nem Budapesté, hanem az egész országé, mondhatni az egész világé. Ha Budapest ipari proletáriátusa nem tartja kezében a gyeplőt, akkor a proletárdiktatura Magyarországon nem állhat fenn.

A munkástanácsok feladatairól szólva, elsősorban egy negatívumot kell megállapítania: ennek a testületnek nem szabad fecsegő testületnek lenni. Ez a testület nem pártorganum, hanem hatalmi szerv. Nem szabad kicsinyeskednie akkor, amikor

arra kell vigyázni, hogy a burzsoá nyafogásból ne legyen esetleg burzsoá csatakiáltás.

A budapesti Munkástanács részben törvényhozó testület lesz; Budapestre vonatkozóan meghozza a maga intézkedéseit. Részt vesz a törvényhozásban úgy is, hogy a Forradalmi Kormányzótanács s az egyes népbiztosságok rendeleteinek hatását megfigyeli; megállapítja, hogy ezek a rendeletek az életben beváltak-e és amennyiben azok módosítását látja szükségesnek, javaslatokat tesz. A végrehajtásban végzi mindazokat a teendőket, amelyeket a kerületeknek nem engedett át, emezeket pedig ellenőrzi és felülbírálja.

Azt kell mindig szem előtt tartania, hogy mi az érdeke a proletárnak.

Egy szó a Kievből repült Budapestre

Ezután Todorovits elvtárs szólalt fel, aki Kievből repült Budapestre. Orosz nyelvű felszólalását Szamuely Tibor népbiztos elvtárs tolmácsolta. Azért jött ide Szovjet-Magyarországra, hogy a leg-
őszintébb üdvözetet tolmácsolja, amelyet Oroszország forradalmi proletáriátusa küld a magyarországi proletártestvéreknek. Boldog, hogy szem-
és fültanuja lehet a budapesti szovjet első ülésének. Éljen a vörös Szovjet-Magyarország! (Élénk éljenzés és taps.)

A Központi Munkástanácsok bizottsága

Most Ferenczi elvtárs a szavazatszedő-bizottság nevében kihirdette a szavazás eredményét, amely szerint a Központi Munkástanácsok bizottságába megválasztották:

A kerületi tanácsok elnökei: Mauler Jánost, Kaszab Jánost, Czabán Samut, Csáky Mihályt, Schröder Ferencet, Nagy Bélát, Birman Istvánt, Kolozsy Sándort, Korbély Lőrincet, Brunner Józsefet.

A népbiztosok közül: Agoston Pétert, Bokányi Dezsőt, Böhm Vilmost, Erdélyi Mórt, Garbai Sándort, Guth Antalt, Kellen Józsefet, Kunfi Zsimondot, Kun Bélát, Landler Jenőt, Lukács Györgyöt, Lengyel Gyulát, Rónai Zoltánt, Szántó Bélát, Szamuely Tibort és Vágó Bélát.

A kerületek tanácsstagjai közül: Az I. kerületből: Braun Mórt, Jancsó Károlyt, Kocsis Sándort és Somogyi Bélát. A II. kerületből: Bor Józsefet, Balla Mihályt, Dienes Lászlót, Király Albertet, a III. kerületből: Spielmann Jánost és Rosenfeld Manót, a IV. kerületből: Rákos Ferencet, az V. kerületből: Jancsik Ferencet, Gábor Károlyt, László Jenő, Somló Dezsőt, Poór Ernőt és Kiss Lajost, a VI. kerületből: Aladi Máriát, Barna Jenőt, Révai Józsefet, Sütő Józsefet, Fodor Györgyöt, Virág Lajost, Bartl Lőrincet, Alpári Gyulát, a VII. kerületből: Btichler Józsefet, Gábor Mózeset, Bresztovszky Edét, Filipovics Katicát, Horti Emilt, Miakits Ferencet, Rabinovits Józsefet, Havas Sándort, Szücs Istvánt, Hamburger Sándort és Hahn Dezsőt, a VIII. kerületből: Bogár Ignácot, Farkas Istvánt, Freystadt Fülöpöt, Babits Frigyeset, Hirosik Jánost, Hereskovits Ignácot, Weltner Jakabot és Cservenka Miklóst, a IX. kerületből: Zakariás Lászlót, Bocz Kálmánt, Dinnyés Józsefet, Rudas Lászlót, Sugár Sándort, Kövesi Gábort, Pesti Ferencet, a X. kerületből: Kenderes Pált, Schramm Gyulát és Kifer Ferencet.

Leadtak összesen 359 szavazatot, melyek közül 3-at alaki okokból meg kellett semmisíteni. A hivatalos lista tulnyomó nagy többséggel győzött.

Javaslatok és indítványok

Bernhard István elvtárs követelte, hogy első sorban azon dolgozó proletárok részére rekviráljanak lakást, akiknek vagy nincs lakásuk, vagy mostani lakásuk lakhatatlan.

Grosz elvtárs határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint mondja ki a Központi Szovjet, hogy minden szakszervezeti tanács által elismert szakszervezeti tag kapjon munkalapot és kizárólag ezen munkalap alapján tudjon bevásárolni s étkezni, csak ezek kapjanak lakást és csak ezek használhassák a közlekedési eszközöket, a színházakat, a fürdőket.

A határozati javaslatot tárgyalás és jelentéssel végett, kiadják az intézőbizottságnak. Azután kimondják, hogy minden felszólaló csak öt percig beszélhet.

Brunner, Teich és Winter elvtársak felszólalásai után, Donát Frigyes elvtárs a közegészségügy legsürgősebb kérdéseire hívja fel a figyelmet és követeli a közszolgálatban álló orvosok létszámának szaporítását.

Weltner Jakab elnök indítványára kimondja a szovjet, hogy a mai üléstől üdvözlő az orosz szovjet köztársaságot és a bajorországi elvtársakat.

Hirosik elvtárs javasolja, hogy a kerületi intézőbizottságok a központi intézőbizottság és a belügyi népbizottság állapítsák meg sürgősen, hogy mi a hatásköre a központi munkástanácsnak és a központi intézőbizottságnak, valamint a kerületi munkástanácsoknak és a kerületi intézőbizottságoknak. Javasolta továbbá, hogy a kerületi munkástanácsokat pótlólag hívják ki.

A javaslatot elfogadták.

Weltner Jakab elnök mondott végül záróbeszédet, amelyben hangzott, hogy a maga részéről szintén nem ismer kiméletet a burzsoázia, mint osztály ellen, de elítéli azt, hogy egyesek vagy egyes csoportok egyénileg erőszakot kövessenek el bárkivel szemben. (Élénk helyeslés.) A marxizmus azt tanítja, hogy a burzsoáziát, mint osztályt kell megsemmisíteni, úgy, hogy beleolvadjon a proletár-társadalomba. Hangoztatta, hogy az egyes kerületi szervezetek egységesen és fegyelmeltet járjanak el s azután bezárta az ülést.